

E m o n a.

Bilo je 235. léta po Kr., kadar se je Maksimín, poglavar vojaških novákov, vzdignil na cesarja Aleksandra, dal ga ubíti in stopil na njega mésto. Maksimín je bil za mladih lét pastir, a pozneje mej vojaki se je držal junaški in se dokópal visoke službe; a njega srce je bilo trdo in nemilo.

Tacega sílnika rimsko starejšinstvo nij hotelo imeti za vladarja, in postavilo je Gordijána v pravega cesarja. Maksimín, to slišavši, vstane iz dólenje Panonije z močno vojsko na laško zémlyo; a tedàj je laški mejník stál pri Adrantu, sedánjih Tvrjánih (Trojánah). Prišedši do te meje pazljivo dalje stopa in pošlje prelagatájev (ogledníkov) na vse strani, a svoje čéte takó zvrstí, da so se mej pohódom na štíri ógle pomfcale dalje. Prvo mesto, ki ga dójde v ravníni, bila je Emóna, sedánja Ljubljana; a stanovníki niso hoteli sílnika, in ker se brani nijsó mogli, pobégnili so z mésta. Jedva čez nóč se Maksimín pomudi v praznem zidovji ter se odpravi dalje na Hróšico. Tí hribje, če tudi so bili dober zápor laškej zemlji, vender niso bili zastavljeni z obrambo, in vojski nij bilo težko, prestopiti jih. Na ónej stráni hribov srédi lepe ravníne in blizu morja je bila Akviléja, pripravljena, na vso moč braniti pravega cesarja. Mésto je bilo velíko in dobro utrjeno. A zdaj se tudi ljudstvo s kmétov umakne vánje, in ozidje poprávijo ter utrdijo še bolj. Prve Maksimínove čete niso nič mogle storíti pred zaprtim mostom. Zaradi tega Maksimín srdít bliže prihití z velíko vójsko; ali Akvilejci so uže bili podrli kaméni most preko Soče. Ker ni bilo móči naglo dobiti lesa, zatorej so vojaki od praznih vinskih sodov, katere so našli po selih, postavili most preko deróče reke. Takó je vojska prišla pred mesto, požgala hiše po okólici ter se približala ozidju. A meščáni so se krepko branli: stari in mladi, moštvo in ženstvo, vse je bilo na nogah po ozídjí in po stolpih. Kámenje so dólu metáli, goréče žveplo in smolo spuščáli na obsédnike ter vójniško orodje zažigali s plamenéčimi treskámi. Takó se je vojska pred mestom dolgo trudila brez uspeha; a vrhu tega je nedostájalo tudi žíveža in zdrave pijáče. Maksimín, ljut zaradi dolge obséde, velí umoríti nekatere načélnike; a vojaki so se usrdili ter so ubíli njega in sína mu. Takó je bojevanja bilo konec, in red je zopet nastópil.

Pravila življenju.

1. Pomisli, da si vsak dan bliže smrti, sodbe in večnosti; to te izpodbodi, vedno pobožno in bogobojno živeti.
2. Skrbno pazi svojih mislij, besed in dejanja, kajti o njih se bode na sodnji dan odgovarjati.
3. Ne odlagaj poboljšanja in dobrih del do juteršnjega dne; to je negotovo, ali ga doučakaš. Pobožnosti se nič bolj ne protiví, nego li odlagati poboljšanje.
4. Ne delaj nikoli hudega zaradi človeka; kajti ne bode on sodil tvojega življenja, nego Bog. Zato bodi vse tvoje prizadevanje pridobiti ter ohraniti si milost in prijaznost božjo.

5. V občevanji bodi vsacemu prijazen, nikomur osoren, a malo komu do konca zaupljiv. Živi pobožno pred Bogom, čisto pred sobój in pravično pred drugimi. Prijatelja vzprími z ljubeznijo, sovražnika s potrpežljivostjo, a vsacega človeka z dobrohótnostjo.

6. Često se zmisli tréh stvaríj, ki so uže minule: storjenega zla, zamujene dobrote in potráčenega časa.

7. Vedno imej tri stvarí na pámeti: oko, katero vse vidi, uho, katero vse sliši, in knjige, v katere se vse piše.

8. Delaj, kolikor moreš, v srečo svojega bližnjega; to ti bode najboljše življenje.

9. Vselej podlôži teló duši, a dušo Bógu.

10. Spomínaj se svojih grehov, da se jih bodeš kesál, smrti, da se bodeš grehov ogibal, božje pravičnosti, da se bodeš hudega bál, in božjega milosrdja, da ne zdvôjiš (obupaš.)

11. Pómni, da je čistost v pogíbeli pri veselicah in ponižnost v bogastvu. Ne žéli nikomur ugoditi, nego li samó Kristusu, a ne boj se nikogar, razven Kristusa.

12. Bodi vedno, kakeršen bi rad bil, ker Bog ne sodi, kakšen je kdó na óči, nego kakšen je v resnici.

13. Vsako tvoje delo bodi dobro seme véčnosti; kajti kar bodeš tukaj sejál, to bodeš v véčnosti žel.

14. Po smrti nas v večnost ne izprémi čast, bogastvo, veselje in ničémurnost tega svetá, nego le naša dobra in zla dela; zató delaj dobro in ogiblji se zlih dél.

15. Kar koli te doletí, vse ti bodi v prid; ako si srečen, naj ti rabi sreča, da bodeš Boga hvalil in častíl; ako si nesrečen, pomisli, da je tudi tebi hoditi po poti trpljenja, kakor Kristusu, če hočeš priti k svojemu nebeskemu očetu.

J. S—a.

Dijaška.

V krog se vstopimo
Složno dijaki,
Prsi naj naših
Čuje se glas!
Krepko zapójmo
Dómu na slavo:
Vedno očetno
Branil je nas.
Bile modrice
So mu družice;
On jim je zidal
Slavna poslopja,
Zlate dvorane
Stavil jim je.
Za domovino
Bodemo stali,
Naše je geslo
Národa glas.

Dom so nam dali
Naši očetje,
V tihem že grobu
Mirno zdaj spé.
Njega ljubiti,
Vero in carja
Sami učili
Nekdaj so že.
Nje počastimo
Narod ljubimo,
V miru modrost naj
Umnost in véde,
V boji pa roka
Branijo ga.
Za domovino
Bodemo stali,
Naše je geslo
Národa glas.

Bratje na noge
Zvesti Slovenci
Bili smo, bomo
Zdrave krvi.
Slave sinovi
Mater slavimo,
Um naj se srčno
Za njo bori,
K svetej svobodi
Njo naj le vodi.
Dóba naj slavna
Dom ti nastani,
Moč in pravica
Naj te krasé.
Za domovino
Bodemo stali,
Naše je geslo
Národa glas.

A. Ščinkovec